

Täysistunto

Keskiviikko 26.11.2025 klo 14.00—23.10

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 101/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 23/2025 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Siellä on ensimmäinen puheenvuoro edustaja Hännisellä. Olkaa hyvä.

Keskustelu

18.09 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Suomen evankelis-luterilainen ja ortodoksinen kirkko ovat vuosisatojen ajan olleet tämän maan kantavia rakenteita, eivät vain hengellisen elämän vaan myös yhteiskunnallisen palvelun näkökulmasta. Kirkot hoitavat edelleen tehtäviä, jotka kuuluvat kaikille suomalaisille: hautaustoimen, väestökirjanpitoa, ja kulttuurihistoriallisesti tärkeän rakennusperinnön ylläpitoa.

On selvää, että kun annetaan tehtäviä, on annettava yhteisölle siihen myös riittävät resurssit. Myös päinvastoin, kun annettuja resursseja vähennetään, vähennetään myös tehtäviä. Eli annettujen tehtävien ja annettujen resurssien tulee kohdata. Näillä tärkeillä tehtävillä on merkitystä ihmisen koko elämänkaareissa syntymästä aina viimeiseen lepoon asti. Nyt käsiteltävänä oleva esitys perustuu siihen, että kaikkia tehtäviä tarkastellaan myös osana valtiontalouden kokonaisuutta vastuullisesti ja tulevaisuuteen katsoen.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta on antanut esityksestä tasapainoisen mietinnön. Uskon siihen, että nykypäivänä on paljon asioita, joita voimme tehdä tehokkaammin. Tärkeä on myös valiokunnan painotus siitä, että kriisitilanteissa, kuten sodissa, luonnonkatastrofeissa ja onnettomuuksissa, hautaustoimen on toimittava. Se on osa huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta. Kirkkojen rooli henkisen kriisinkestävyiden ja yhteisöllisen tuen tarjoajana on tällöin korvaamaton.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen tarkoitus ei ole pienentää kirkon arvoa suomalaisessa yhteiskunnassa. Päinvastoin, hallituksen linja lähtee siitä, että vakaata taloutta rakennetaan yhdessä niin, että jokainen kantaa vastuuta omien tehtäviensä mukaan. Kirkko tekee tänäkin päivänä hiljaista mutta tärkeää työtä: diakoniatyötä, apua yksinäisille, tukea perheille, lohtua vaikeuksien keskellä. Se on työtä, jolla on syvät juuret kristillisessä lähimmäisenrakkaudessa ja joka vahvistaa koko yhteiskuntamme kestävyyttä. Samalla on oi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

kein, että valtiontalouden raamit kestävät myös tulevien sukupolvien näkökulmasta. Siksi vastuullisuutta ja sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta on pidettävä ohjenuorana.

Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee sekä vahvan talouden että vahvan henkisen perustan. Tämä esitys kantaa molempia tavoitteita. Meidän on tehtävä töitä turvallisemman tulevaisuuden varmistamiseksi. Se työ tehdään yhdessä perustuen luottamukseen ja toinen toistemme arvostamiseen ja kunnioittamiseen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kontula poissa, edustaja Kallio poissa. — Edustaja Sarkkinen.

18.13 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Valtion kirkkoille kohdistaman rahoituksen perusteena on kompensoida julkisen vallan tehtäviä, joita kirkot historiallisista syistä hoitavat. Näistä taloudellisesti merkittävin tehtävä on hautaustoimi.

Rahoitusta leikattiin tuntuvasti vuosi sitten. Jo tätä ennen rahoituksen indeksikorotuksia on rajoitettu yhdellä prosenttiyksiköllä vuosina 2024—2027. Nyt rahoitusta esitetään jälleen leikattavaksi. Leikkausten seurauksena syntyy tilanne, jossa seurakunnat joutuvat joko rahoittamaan muiden kuin kirkkoon kuuluvien hautauksen jäsentensä kirkollisverotuotoilla tai vaihtoehtoisesti korottamaan hautausmaksuja merkittävästi.

Kirkkojen rahoituksesta ja yhteiskunnallisista tehtävistä on jo viimevuotisen hallituksen esityksen yhteydessä luvattu laatia selvitys, joka ei ilmeisesti ole vielä käynnistynyt. Mahdolliset muutokset rahoituksessa tai julkisten tehtävien hoidon vastuissa tulisi toteuttaa vasta tämän selvityksen valmistuessa.

Edellä olevan perusteella ehdotankin, että lakiehdotukset hylätään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

18.14 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä hallitus on tosiaan leikkaamassa kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää valtionrahoitusta 9,8 miljoonalla eurolla vuosina 2026 ja 2027. Kyseessä on puhdas säästölaki valtiontalouden tasapainottamiseksi.

En tätä leikkausta voi kannattaa, koska se johtaisi siihen, että seurakunnat joutuvat katamaan yhteiskunnallisten tehtävien hoitamisesta kertyvää alijäämää kirkollisverotuotoilla tai korottamalla tehtävistä perittäviä maksuja. Keskeisin yhteiskunnallinen tehtävä on hautaustoimi, eli näiden maksujen korotukset näkyisivät sitten omaisten kukkarossa.

Pidän esitystä huonosti valmisteltuna ja kirkkojen kannalta kohtuuttomana. Hallitus on jo aiemmin hallituksen esityksen yhteydessä tosiaan luvannut laatia kirkkojen rahoituksesta ja yhteiskunnallisista tehtävistä selvityksen, mutta tällaista selvitystä ei ole saatu.

Edustaja Hänninen täällä puhui kauniisti kirkon merkityksestä ja totesi jotakuinkin, että tällä esityksellä ei ole tarkoitus vähentää kirkon arvoa. Ajattelen, että niin tämä leikkaus kuitenkin käytännössä tekee. Pidän tärkeänä, että mahdolliset muutokset kirkon rahoitukseen ja vastuisiin koskien julkisten tehtävien hoitoa tehdään riittävien selvitysten pohjalta ja ennen kaikkea hyvässä yhteistyössä kirkon kanssa.

Hallintovaliokunnassa nousi esiin se, että kun yhä suurempi osa ihmisistä ei kuulu kirkkoon ja kuitenkin kirkko niistä hautaustoimista vastaa — pidän sitä tärkeänä ja arvokkaan, että näin voi olla myös tulevaisuudessa — niin on toki välttämätöntä käydä sitä keskustelua ja tehdä ne selvitykset sen pohjalta, miten jatkossa rahoitus hoidetaan. Mutta tämä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

että leikataan ensin ja selvitetään vasta sen jälkeen, ei mielestäni ole kestävää eikä kohtuullista.

Eli kannatan edustaja Sarkkisen tekemää hylkäysehdotusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

18.17 **Rami Lehtinen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edellisiin puheenvuoroihin viitaten halusin käyttää tässä myöskin oman puheenvuoroni lähinnä sen suhteen, ettei ole ikään kuin automaattisesti todettua, että hautauskulut merkittävästi kasvaisivat lähivuosina. Se johtuu pitkälle siitä, että uurnahautausten määrät ovat merkittävästi lisääntyneet ja yli puolet nykyisellään haudataan tuhkauksen kautta. Näissä tapauksissa kustannukset ovat merkittävästi pienemmät. Valitettavasti valiokuntakäsittelyssä emme tarkkaa tietoa saaneet siitä, mikä on kirkolla näkymä siitä, mitkä hautausten kustannukset tulevat tulevaisuudessa olemaan, ja siksi on vaikea sanoa sitä, mikä sen vaikutus on vaikkapa yksittäisen haudattavan kustannuksiin tai omaiselle tuleviin kuluihin. Eli tässä täytyy ehkä muutama vuosi vielä tarkastella ja odottaa, ennen kuin päästään oikeiden kulujen äärelle ja tiedetään, mikä on se oikean suuruinen rahoitus, jolla valtion tulee seurakuntia tukea.

Joka tapauksessa selvää on se, että myöskin seurakuntien pitää kantaa taloudellista vastuuta tästä valtiontalouden tilanteesta, koska suuri osa rahoituksesta tulee valtion kautta. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.